

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**

4 Νοεμβρίου 2011

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο συγκυρίας: **5 Δεκεμβρίου 2011**

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-27, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

α) Ε.Ε – Ευρωζώνη: Σταθερό το κλίμα σε ΕΕ και Ευρωζώνη

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος, μετά τις διαδοχικές μειώσεις των τεσσάρων και επτά προηγούμενων μηνών αντίστοιχα στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** και την **Ευρωζώνη**, τον Οκτώβριο σταθεροποιείται στα επίπεδα του Σεπτεμβρίου, στις 93,8 και 94,8 μονάδες στις δύο ζώνες. Ο σχετικός δείκτης παραμένει χαμηλότερα από το μακροχρόνιο μέσο όρο του, τόσο στην ΕΕ, όσο και στην Ευρωζώνη, ενώ στους επιμέρους τομείς, η εικόνα του δείκτη παρουσιάζει μικτές τάσεις. Η περαιτέρω υποχώρηση του κλίματος στη Βιομηχανία και η νέα πτώση στην Καταναλωτική Εμπιστοσύνη αντισταθμίζονται από τη βελτίωση στις Υπηρεσίες, το Λιανικό Εμπόριο και τις Κατασκευές.

Συγκεκριμένα, στη **Βιομηχανία**, ο σχετικός δείκτης καταγράφει επιδείνωση κατά 1,1 μονάδες στην ΕΕ και 0,7 μονάδες στην Ευρωζώνη. Ο δείκτης στις **Υπηρεσίες** κερδίζει 1,5 μονάδα στην ΕΕ, ενώ στην Ευρωζώνη παραμένει σχεδόν αμετάβλητος (+0,2). Στο **Λιανικό Εμπόριο**, ο σχετικός δείκτης βελτιώνεται ελαφρά στην ΕΕ (+0,8), ενώ στην Ευρωζώνη διατηρείται στα ίδια επίπεδα. Στις **Κατασκευές**, μετά την υποχώρηση του περασμένου μήνα, τον Οκτώβριο ο σχετικός δείκτης κινείται ελαφρώς ανοδικά, τόσο στην ΕΕ (+1,0), όσο και την Ευρωζώνη (+1,2). Τέλος, η **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη** περιορίστηκε και στις δύο ζώνες (κατά -1,1 και -0,8 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη), αντανακλώντας την έντονη απαισιοδοξία των ευρωπαίων πολιτών για τη μελλοντική *γενική οικονομική κατάσταση* και την *εξέλιξη της ανεργίας*. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται στις -6,8 και -6,6 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι θετικές *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής* περιορίζονται ήπια και στις δύο ζώνες, ενώ οι αρνητικοί δείκτες στις *εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών* καταγράφουν οριακή υποχώρηση, τόσο στην ΕΕ όσο και την Ευρωζώνη. Τέλος, οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* παραμένουν στα ίδια σχεδόν επίπεδα και στις δύο ζώνες.
- Στις **Υπηρεσίες**, το αρνητικό πρόσημο του σχετικού δείκτη στην ΕΕ διατηρείται, αν και το επίπεδό του εξομαλύνεται ελαφρά, καθώς διαμορφώνεται στις -2,6 μονάδες, ενώ στην Ευρωζώνη παραμένει στις 0,2 μονάδες. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* περιορίζονται οριακά στην ΕΕ και παραμένουν αμετάβλητες στην Ευρωζώνη, ενώ στις *εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση* καταγράφεται βελτίωση κατά 3 μονάδες στην ΕΕ και οριακή υποχώρηση στην Ευρωζώνη. Τέλος, οι *προβλέψεις των επιχειρήσεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης* βελτιώνονται οριακά στην ΕΕ και κατά 2 σχεδόν μονάδες στην Ευρωζώνη.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις -12,4 και -9,8 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα* δεν μεταβάλλονται στην ΕΕ, ενώ στην Ευρωζώνη

**Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Οκτώβριος 2011**

καταγράφουν οριακή απώλεια. Οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* φανερώνουν ήπια αποκλιμάκωση και στις δύο ζώνες, ενώ τέλος, ο αρνητικός δείκτης των *προβλέψεων για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες* βελτιώνεται οριακά στην ΕΕ και παραμένει αμετάβλητος στην Ευρωζώνη.

Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2010=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

		Μέσος όρος										
	Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010				
ΕΕ-27	66,9 Μαρ-09	113,8 Ιουν-07	99,3	108,29	111,15	93,45	79,64	101,63				
Ευρωζώνη	69,6 Μαρ-09	113,0 Ιαν-01	98,5	107,11	109,39	93,70	80,68	100,84				
Ελλάδα	67,2 Μαρ-09	111,9 Απρ-04	96,7	104,15	108,05	95,63	76,26	75,08				
2010												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	96,3	97,9	99,8	101,1	100,0	100,2	102,1	103,2	103,6	104,1	105,3	106,4
Ευρωζώνη	95,4	95,8	98,0	100,1	98,3	99,1	101,2	102,2	103,5	104,4	105,7	107,0
Ελλάδα	81,7	78,5	76,3	75,8	70,2	71,8	73,9	75,1	74,3	74,9	74,8	73,7
2011												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	105,9	107,3	107,4	105,1	105,4	104,6	102,3	97,4	93,9	93,8		
Ευρωζώνη	106,8	108,0	107,3	106,1	105,5	105,4	103,0	98,4	95,0	94,8		
Ελλάδα	76,1	79,4	78,4	74,2	74,0	70,0	70,9	73,7	70,6	67,5		

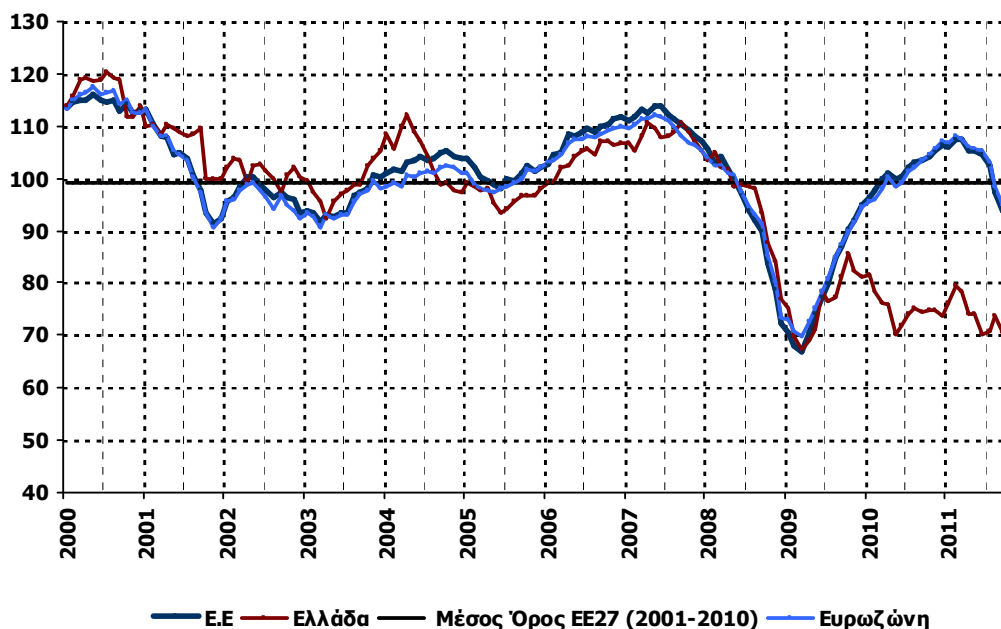
Σημείωση: Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (1990-2010=100) υπολογίζεται με βάση τους επιμέρους Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, καθώς και το Δείκτη Εμπιστοσύνης στους Καταναλωτές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

- Στις **Κατασκευές**, οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -27,5 και -25,3 μονάδες. Από τα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, πιο σημαντική είναι η βελτίωση στους αρνητικούς δείκτες των *προβλέψεων για το επίπεδο των εργασιών*, ελαφρώς περισσότερο μεταξύ των επιχειρήσεων της Ευρωζώνης. Οι *προβλέψεις για την απασχόληση το επόμενο 12μηνο* καταγράφουν οριακή άνοδο και στις δύο ζώνες.
- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** κινείται στις -20,2 και -19,9 μονάδες αντίστοιχα στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι αρνητικές *προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους* παραμένουν στα ίδια σχεδόν επίπεδα και στις δύο ζώνες, ενώ οι αντίστοιχες για *την οικονομική κατάσταση της χώρας* διευρύνονται κατά 2 σχεδόν μονάδες σε αμφότερες ΕΕ και Ευρωζώνη. Οριακή είναι η βελτίωση που καταγράφεται και στις δύο ζώνες ως προς την *πρόθεση των καταναλωτών για αποταμίευση*, ενώ τέλος, ο δείκτης που υφίσταται τη μεγαλύτερη επιδείνωση είναι οι *προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας*, τόσο στην ΕΕ όσο και την Ευρωζώνη.

- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος) υποχωρεί για έκτο κατά σειρά μήνα και στις δύο ζώνες, καταγράφοντας σημαντικές απώλειες, τόσο στην ΕΕ (στις -8,7 μονάδες), όσο και στην Ευρωζώνη (-15,8). Από τα επιμέρους στοιχεία, οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων* χάνουν 2 και 5 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Σφοδρότερη όμως είναι η πτώση του δείκτη των *εκτιμήσεων για την τρέχουσα εξέλιξη της ζήτησης* (κατά 11 και 16 μονάδες) και των *προβλέψεων της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο* (κατά 9 και 12 περίπου μονάδες) σε ΕΕ και Ευρωζώνη.

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-27 και Ελλάδα (1990-2010=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

Από τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές χώρες, ο δείκτης κλίματος υποχωρεί ελαφρά στη Γερμανία (-0,8), την Ολλανδία (-0,6) και την Πολωνία (-0,6), ενώ αντίθετα στη Γαλλία (+1,2) και την Ιταλία (-5,1), το οικονομικό κλίμα βελτιώνεται ήπια. Τέλος, στο Ην. Βασίλειο και στην Ισπανία, οι σχετικοί δείκτες δεν μεταβάλλονται τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, ενώ πλέον, μόνο στην Γερμανία ο σχετικός δείκτης παραμένει πάνω από τον αντίστοιχο μακροχρόνιο μέσο όρο του.

β) Ελλάδα: Πτώση του οικονομικού κλίματος

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα τον Οκτώβριο υποχωρεί κοντά στα ιστορικά χαμηλά επίπεδα του Μαρτίου 2009, στις 67,5 μονάδες (από 70,6). **Η απαισιοδοξία είναι διάχυτη σε όλους τους τομείς της οικονομίας, ενώ έντονη είναι η υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Η αναμονή για την Ευρωπαϊκή Σύνοδο Κορυφής και τις καθοριστικές αποφάσεις για την ελληνική οικονομία, η παράταση της εκταμίευσης της έκτης δόσης του δανείου και η συνεχής άνοδος της ανεργίας, δυναμιτίζουν το ήδη τεταμένο κλίμα, τόσο σε οικονομικό, όσο και σε κοινωνικό πλέον επίπεδο. Οι Έλληνες καταναλωτές παραμένουν εξαιρετικά δύσπιστοι και ανασφαλείς για την εξέλιξη της οικονομίας, των οικονομικών του νοικοκυριού τους και την ανεργία, ενώ οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που συνεχώς εξαγγέλλονται – ενίοτε νομοθετούνται κιόλας -, αλλά εξακολουθούν να μην εφαρμόζονται, επιδεινώνουν το κλίμα και τη δυσπιστία.** Στους επιμέρους τομείς, το οικονομικό κλίμα βελτιώνεται οριακά στο Λιανικό Εμπόριο, σημειώνοντας αντίθετα δεινή υποχώρηση στις Κατασκευές και ηπιότερη στις Υπηρεσίες και τη Βιομηχανία. Τέλος, η καταναλωτική εμπιστοσύνη κινείται πτωτικά, σε νέο ιστορικά χαμηλό ρεκόρ. Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, διευρύνονται οι αρνητικές *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής*, αλλά και οι *εκτιμήσεις για παραγγελίες προς προμηθευτές*, με τις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* αντίθετα να καταγράφουν αποκλιμάκωση.
- στις **Υπηρεσίες**, έντονη είναι η πτώση στις *εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο εργασιών*, με τις αντίστοιχες *για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης*, αλλά και τις *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης* να κινούνται επίσης πτωτικά, αν και ηπιότερα.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι πολύ αρνητικές *εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις* εξασθενούν, ενώ σημαντική είναι η αποκλιμάκωση στο δείκτη *εκτιμήσεων για τα αποθέματα*. Τις εξελίξεις αυτές όμως αντισταθμίζει εν μέρει η πτώση στις *προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο*.
- στις **Κατασκευές**, οι *εκτιμήσεις για το επίπεδο προγράμματος εργασιών* των επιχειρήσεων καταγράφουν νέο χαμηλό ρεκόρ, ενώ πτωτικά κινούνται και οι *προβλέψεις για την απασχόληση*, υπογραμμίζοντας τη δεινή κατάσταση του κλάδου.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, η κατάσταση που υποδηλώνεται από τους επιμέρους δείκτες είναι εκρηκτική, αφού τα επιμέρους στοιχεία καταγράφουν όλα νέα ιστορικά χαμηλά ρεκόρ. Οι *προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας και του νοικοκυριού*, χάνουν αμφότερες πάνω από 10 μονάδες, ενώ ανάλογη είναι και η μείωση στην *πρόθεση για αποταμίευση*. Τέλος, οι *προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας* υπερτονίζουν την αγωνία των πολιτών σχετικά με το φόβο απώλειας της εργασίας τους.

B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Μικρή πτώση στις επιχειρηματικές προσδοκίες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** τον Οκτώβριο υποχωρεί, για δεύτερο κατά σειρά μήνα και διαμορφώνεται στις 74,0 μονάδες (από 76,2 μονάδες), χαμηλότερα έναντι της αντίστοιχης περυσινής επίδοσης (78,5 μονάδες). **Η δυναμική προοπτική των εξαγωγών του τομέα τους προηγούμενους μήνες, η οποία αποτελούσε και το βασικό μοχλό σταθεροποίησης των προσδοκιών και αντιστάθμισης της αρνητικής πορείας της εγχώριας ζήτησης, φαίνεται ότι έχει αρχίσει πλέον να εξασθενεί.** Από τα βασικά στοιχεία λειτουργίας των επιχειρήσεων που συναποτελούν το συνολικό δείκτη, οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής* χάνουν 3 μονάδες και παραμένουν αρνητικές, ενώ οι ήδη πολύ δυσμενείς *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης* επίσης επιδεινώνονται. Τέλος, οι *εκτιμήσεις για το επίπεδο των αποθεμάτων* παραμένουν αμετάβλητες, σε ύψος πάντως μεγαλύτερο από το φυσιολογικό για την εποχή. Αναλυτικότερα:

α) Ως προς το **επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης**, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται χαμηλότερα τον Οκτώβριο έναντι του Σεπτεμβρίου, στις -46 μονάδες (από -41), με τις μισές επιχειρήσεις του τομέα να δηλώνουν μειούμενες παραγγελίες (από 46%) και μόλις το 3% των επιχειρήσεων (από 5%) να αναφέρει το αντίθετο.

β) Μικρή επιδείνωση καταγράφεται τον Οκτώβριο και στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, με το δείκτη να διαμορφώνεται στις -12 μονάδες (από -9) και τρεις στις δέκα επιχειρήσεις να προβλέπουν και πάλι μειωμένη παραγωγή το επόμενο τρίμηνο, ενώ ένα 19% να αναμένει το αντίθετο (από 22%).

γ) Στα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο παραμένει σταθερό για τρίτο συνεχή μήνα, στις +16 μονάδες. Από τις επιχειρήσεις του τομέα, το 11% (από 9%) δηλώνει χαμηλά για την εποχή αποθέματα, έναντι όμως 27% που δηλώνει το αντίθετο.

δ) Οι **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα, με το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται υψηλότερα κατά 3 μόλις μονάδες σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, στις -23 μονάδες. Από τις επιχειρήσεις του τομέα, μόλις το 9% (από 11%) κρίνει ως υψηλά για την εποχή τα επίπεδα των παραγγελιών του και το 31% (από 36%) τα αξιολογεί αντίθετα ως χαμηλά.

ε) Οι θετικές **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές το τελευταίο τρίμηνο**, εξασθενούν Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να περιορίζεται κατά το ήμισυ, στις +9 μονάδες. Μία στις πέντε επιχειρήσεις (από 16%) αναφέρει μειωμένες εξαγωγές σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ τρεις στις δέκα δηλώνουν το αντίθετο. Σε πτωτική τροχιά όμως κινούνται και οι **προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, με το σχετικό ισοζύγιο να χάνει το

θετικό του πρόσημο, το οποίο διατηρούσε για ενάμισι χρόνο, και να διαμορφώνεται κατά 8 μονάδες χαμηλότερα, στις -6 μονάδες.

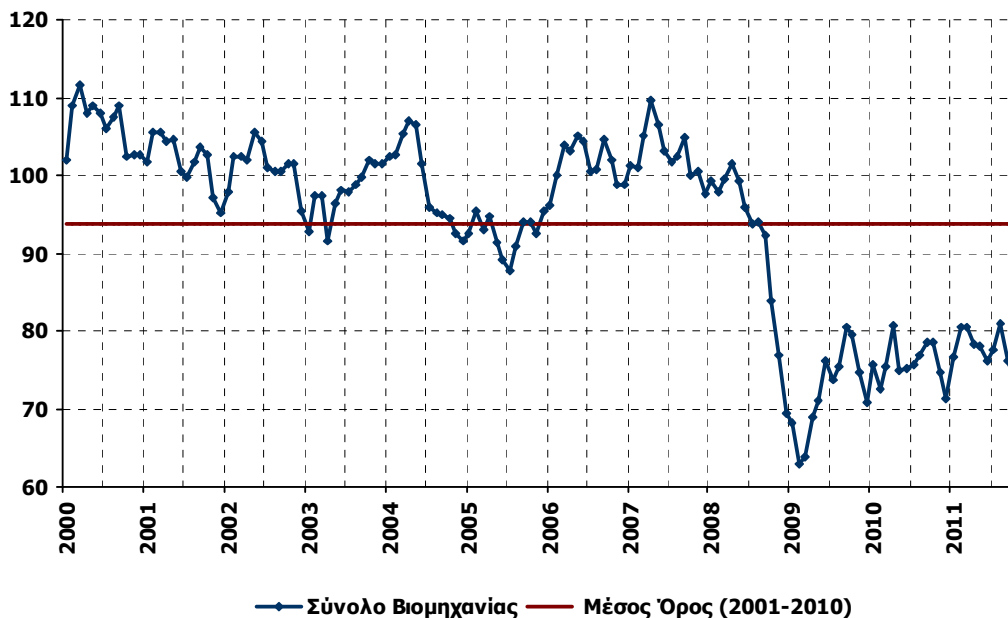
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Βιομηχανία (1996-2006=100)					Μέσος όρος									
					Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010		
					62,8	109,5	93,7	101,5	102,8	91,9	72,1	75,8		
					Φεβ-09	Απρ-07								
2010														
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ			
75,8	72,6	75,3	80,6	74,9	75,3	75,8	76,9	78,4	78,5	74,6	71,3			
2011														
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ			
76,6	80,6	80,5	78,3	78,1	76,2	77,5	81,0	76,2	74,0					

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

στ) Έντονη είναι η επιδείνωση στις **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες**, με το σχετικό δείκτη να καταγράφει απώλεια 10 μονάδων (στις -13 μονάδες). Ο σχετικός αρνητικός δείκτης στις **τρέχουσες πωλήσεις των επιχειρήσεων**, παραμένει στις -7 μονάδες, με τρεις στις δέκα επιχειρήσεις και πάλι να εκτιμούν πτώση των πωλήσεών τους το προηγούμενο τρίμηνο, έναντι 22% που αναμένει άνοδο.

ζ) Παρά την προβλεπόμενη μείωση στην παραγωγική δραστηριότητα, οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** ενισχύονται ελαφρώς στους 4,2 (από 3,6 μήνες τον Σεπτέμβριο), ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** κινείται κατά

μία ποσοστιαία μονάδα χαμηλότερα, στο 66%, καταγράφοντας νέα διαδοχική ιστορικά χαμηλή επίδοση.

η) Μετά την έντονη επιδείνωση του προηγούμενου μήνα στις **προβλέψεις για την απασχόληση**, ο σχετικός δείκτης τον Οκτώβριο διαμορφώνεται οριακά υψηλότερα, στις -26 μονάδες, με το 28% των επιχειρήσεων του τομέα να προβλέπει νέα μείωση της απασχόλησης το επόμενο τρίμηνο και μόλις το 1% να αναμένει άνοδο.

θ) Στις **προβλέψεις για τις τιμές των προϊόντων**, η μικρή ανάκαμψη του σχετικού δείκτη τον Σεπτέμβριο, δίνει τη θέση της τον Οκτώβριο σε νέα πτώση (στις -5 από +4 μονάδες). Από τις επιχειρήσεις του τομέα, περιορίζεται στο 9% (από 16%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναμένει αύξηση τιμών το επόμενο διάστημα, με το 13% και πάλι να προβλέπει πτώση.

ι) Στο ερώτημα τριμήνου για τις **νέες παραγγελίες**, σημειώνεται υποχώρηση τον Οκτώβριο σε σχέση με τον Ιούλιο, με το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο να διπλασιάζεται στις -10 μονάδες. Το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρουν αύξηση των νέων παραγγελιών παραμένει στα ίδια επίπεδα, ενώ η μείωση του δείκτη εκπορεύεται από την άνοδο στο 21% (από 15%) του ποσοστού των επιχειρήσεων που αναφέρουν μειωμένες νέες παραγγελίες.

κ) Σε σχέση με τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα**, περιορίζεται σε σχέση με τον Ιούλιο στο 30% (από 37%), το ποσοστό των επιχειρήσεων που εκτιμά απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με τις μισές σχεδόν επιχειρήσεις να δηλώνουν ως σημαντικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης και το 15% την κεφαλαιακή ανεπάρκεια.

λ) Τέλος, ως προς τις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τον προορισμό των **εξαγωγών τους προσεχείς μήνες**, τον Οκτώβριο σημειώνεται σημαντική χειροτέρευση σε σχέση με την μέτρηση του Ιουλίου ως προς τις εκτιμήσεις των εξαγωγών με προορισμό την ΕΕ (στις -2 από +20 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ εξασθενημένοι, αν και ηπιότερα, εμφανίζονται και οι αντίστοιχοι δείκτες ως προς τις εξαγωγές στις Βαλκανικές χώρες και τον υπόλοιπο κόσμο.

Από τους επιμέρους κλάδους, στα Καταναλωτικά και τα Ενδιάμεσα αγαθά σημειώνεται μικρή επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών τον Οκτώβριο, ενώ στα Κεφαλαιουχικά αγαθά, ο σχετικός δείκτης δεν μεταβάλλεται. Αναλυτικότερα:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Καταναλωτικά Αγαθά** κινείται οριακά πτωτικά τον Οκτώβριο, για δεύτερο κατά σειρά μήνα και διαμορφώνεται στις 79,4 μονάδες (από 81,1 μονάδες), ελαφρώς υψηλότερα έναντι της αντίστοιχης περσινής επίδοσης (77,5 μονάδες). Οι προβλέψεις για την παραγωγή στους επόμενους μήνες παραμένουν σε αρνητικά επίπεδα (στις -7 από -3 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ ως προς τα αποθέματα, οι σχετικές εκτιμήσεις υποδηλώνουν μικρή αποκλιμάκωση (στις +14 από +18 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Μικρή βελτίωση καταγράφεται στα αρνητικά ισοζύγια παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις -15 από -22 μονάδες. Οι εξαγωγικές προσδοκίες των επιχειρήσεων του κλάδου βαίνουν δυσμενέστερες (-2 μονάδες από +18), ενώ εμμένουν και οι απαισιόδοξες προβλέψεις για την απασχόληση. Σε σχέση με τις τιμές, οι προβλέψεις Οκτωβρίου

δείχνουν μείωση. Ήπια μείωση σημειώνεται στις νέες παραγγελίες (-2 από +1 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ περιορίζεται στο 43% (από 52%) το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι η δραστηριότητά τους διεξάγεται ανεμπόδιστα. Τέλος, σε σχέση με τη μέτρηση Ιουλίου, σημειώνεται πτώση στις εκτιμήσεις για τις εξαγωγές προς την ΕΕ και τα Βαλκάνια και άνοδος ως προς τις λοιπές χώρες.

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά** παραμένει τον Οκτώβριο στα ιστορικά χαμηλά επίπεδα του προηγούμενου μήνα, στις 44,0 μονάδες. Οι ιστορικά χαμηλές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες κερδίζουν μόλις 4 μονάδες (στις -56 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ παραμένουν διογκωμένα τα αποθέματα (στις +26 μονάδες ο δείκτης). Ο δείκτης των εκτιμήσεων για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση βαίνει ταχύτερα φθίνων τον Οκτώβριο, φθάνοντας στις -85 μονάδες (από -79), ενώ οι πολύ αρνητικές προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου εξομαλύνονται ελαφρά (-49 μονάδες από -61 το ισοζύγιο). Αν και βελτιώνονται οι δυσμενείς προβλέψεις για τις εξαγωγές (στις -22 από -38 μονάδες ο δείκτης), η ευρεία πλειονότητα των επιχειρήσεων (63% από 75%) εξακολουθεί να προβλέπει μείωση των θέσεων εργασίας. Οι προβλέψεις μείωσης των τιμών κερδίζουν οριακά έδαφος έναντι των προβλέψεων ανόδου ενώ τέλος, στα τριμηνιαία ερωτήματα, μόλις το 4% (από 15%) των επιχειρήσεων αναφέρει απρόσκοπτη παραγωγική δραστηριότητα, με τρεις στις πέντε επιχειρήσεις να αξιολογούν την ανεπαρκή ζήτηση ως κυρίαρχο εμπόδιο και το 27% την ανεπάρκεια κεφαλαίων. Ως προς τις εξαγωγικές επιδόσεις των επιχειρήσεων, σημειώνεται κατακόρυφη πτώση σε αυτές με κατεύθυνση τις αγορές της ΕΕ και τον υπόλοιπο κόσμο και μικρότερη μείωση προς τις Βαλκανικές χώρες σε σχέση με την προηγούμενη μέτρηση.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ενδιάμεσα Αγαθά** καταγράφουν ήπια υποχώρηση 2 μονάδων τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 74,9 μονάδες, σε επίδοση χαμηλότερη έναντι της αντίστοιχης περσινής (83,9 μονάδες). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, όλα σημειώνουν μικρή επιδείνωση: οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση υποχωρούν κατά 3 μονάδες (στις -52 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ οριακή είναι η μείωση στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής (στις -9 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Ο δείκτης των εκτιμήσεων για το επίπεδο των αποθεμάτων αυξάνεται επίσης ήπια, κατά 2 μονάδες (στις +14), ενώ από τους υπόλοιπους δείκτες, εκείνοι που συνδέονται με τις εξαγωγικές εκτιμήσεις και προβλέψεις των επιχειρήσεων, καταγράφουν όλοι ελαφρά εξασθένηση. Ως προς την απασχόληση του τομέα, μία στις τέσσερις επιχειρήσεις προβλέπει εκ νέου μείωσή της το επόμενο τρίμηνο και σχεδόν κανείς άνοδο. Σχετικά με τις τιμές, και σε αυτόν τον κλάδο η τάση είναι πτωτική. Στα ερωτήματα τριμήνου, οι νέες παραγγελίες έχουν ελαφρώς υποχωρήσει σε σχέση με τον Ιούλιο, με το σχετικό ισοζύγιο να παραμένει αρνητικό στις -10 μονάδες, ενώ περιορίζεται ελαφρά στο 22% το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του. Τέλος, και σε αυτόν τον κλάδο, οι τριμηνιαίες εκτιμήσεις για τις εξαγωγικές επιδόσεις υποδηλώνουν μειωμένες εξαγωγές προς όλους τους προορισμούς, με τα σχετικά ισοζύγια να λαμβάνουν πλέον όλα αρνητικό πρόσημο.

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Υποχώρηση των προσδοκιών στις Κατασκευές Δημοσίων Έργων

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές, αφήνει πίσω του την προσωρινή ανάκαμψη του περασμένου μήνα και τον Οκτώβριο υπεισέρχεται και πάλι σε καθοδική τροχιά και διαμορφώνεται στις 40,6 μονάδες (από 44,3 μονάδες), κατώτερα έναντι της αντίστοιχης περσινής επίδοσής του (59,7 μονάδες). **Η πτώση των συνολικών προσδοκιών εκπορεύεται κυρίως από την υποχώρηση των προγραμματισμένων εργασιών των επιχειρήσεων, ενώ σε κλαδικό επίπεδο, αυτή προέρχεται από την έντονη εξασθένηση των επιχειρηματικών προσδοκιών στις Κατασκευές Δημοσίων Έργων.** Αναλυτικότερα, οι ήδη εξαιρετικά δυσοίωνες *προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων* το προσεχές τρίμηνο διευρύνονται περαιτέρω, με το 85% των επιχειρήσεων να αναμένει εκ νέου μείωση στις προγραμματισμένες εργασίες του και καμία επιχείρηση (από 4%) να μην προβλέπει βελτίωση. Οι *δυσμενείς προβλέψεις για την απασχόληση* εντείνονται επίσης ελαφρώς, με το 47% των επιχειρήσεων του τομέα (από 51%) να προβλέπει μείωση στις θέσεις εργασίας του τομέα και ένα 10% (από 15%) να προσδοκά άνοδο το επόμενο διάστημα.

Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών των επιχειρήσεων παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες (στις -36 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), με τρεις στις πέντε επιχειρήσεις να αξιολογούν ως μειωμένη την δραστηριότητά τους και ένα 23% να την κρίνει ως ικανοποιητική. Οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας διατηρούνται σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα, στους 8,5 μήνες, ενώ ως προς τις προβλέψεις για τις τιμές, διευρύνονται ελαφρά οι αποπληθωριστικές προσδοκίες, με το σχετικό δείκτη να κινείται στη χαμηλότερη επίδοση του έτους, στις -40 μονάδες (από -36). Τέλος, σε σχέση με τα προσκόμματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στη λειτουργία τους, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι η λειτουργία του διεξάγεται ανεμπόδιστα υποχωρεί στο οριακό 1% (από 5%), με το 52% των επιχειρήσεων να αναφέρει ως σημαντικότερο κώλυμα την ανεπαρκή χρηματοδότηση, το 34% τη χαμηλή ζήτηση και ένα 13% και πάλι παράγοντες όπως η γενική οικονομική κατάσταση της χώρας και η ύφεση, η υψηλή φορολογία, η καθυστέρηση πληρωμών από το Κράτος, η αναποτελεσματική διοικητική υποστήριξη, οι οφειλές από εκτελεσμένες εργασίες, οι μεγάλες εκπτώσεις, η έλλειψη έργων, η γραφειοκρατία και η κρατική ανεπάρκεια, η αναστολή μεγάλων έργων κ.α.

Στους επιμέρους κλάδους σημειώνονται τα ακόλουθα:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, κινείται ελαφρώς ανοδικά τον Οκτώβριο και διαμορφώνεται στις 43,4 μονάδες (από 40,4 μονάδες), απέχοντας όμως σημαντικά από την αντίστοιχη, ήδη υποτονική περσινή επίδοση (59,7 μονάδες). Από τους δείκτες που συνδιαμορφώνουν το συνολικό, το εξαιρετικά χαμηλό ισοζύγιο στις προβλέψεις για το επίπεδο προγράμματος εργασιών παραμένει σχεδόν στα ίδια επίπεδα (στις -83 από -85 μονάδες), ενώ μικρή βελτίωση καταγράφεται στις προσδοκίες απασχόλησης του κλάδου, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναμένει μείωση να περιορίζεται στο 38% (από 43%) και μία στις δέκα επιχειρήσεις να προσδοκά άνοδο. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών βελτιώνονται οριακά, με το σχετικό δείκτη να μηδενίζεται (από -2 μονάδες), καταγράφοντας έτσι την καλύτερη επίδοση

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Οκτώβριος 2011

των τελευταίων σχεδόν δύο ετών. Η εξασφαλισμένη δραστηριότητα των επιχειρήσεων μετρά και πάλι 6 μήνες, ενώ ως προς τις τιμές, επτά στις δέκα επιχειρήσεις αναμένει μείωσή τους και καμία δεν προσδοκά άνοδο. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρει κωλύματα στην επιχειρηματική του λειτουργία παραμένει στο εξαιρετικά χαμηλό 1%, με το 54% να αναφέρει ως βασικότερο εμπόδιο τη χαμηλή ζήτηση, το 36% την ανεπαρκή χρηματοδότηση και το 10% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες.

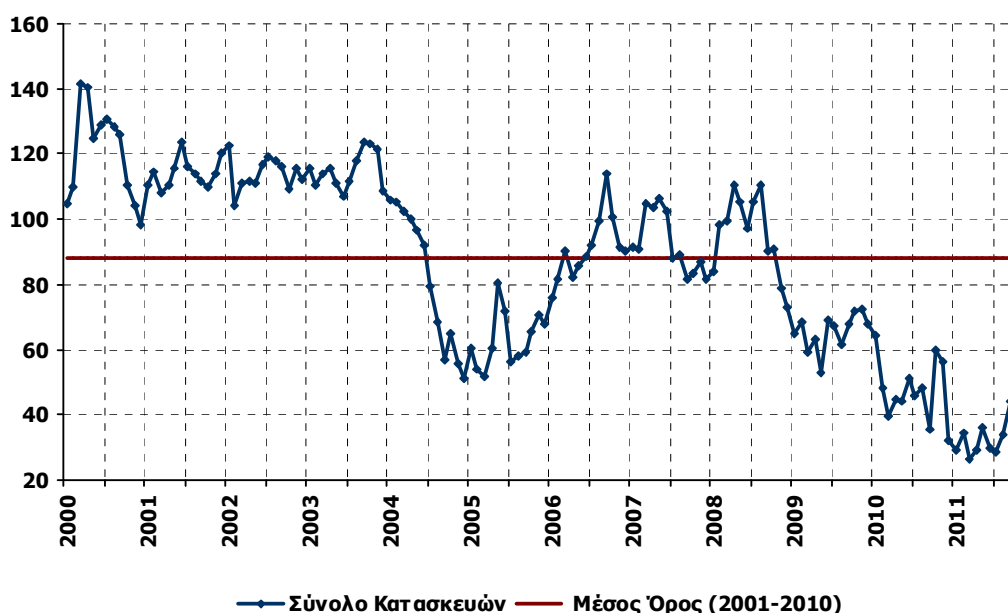
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Κατασκευές (1996-2006=100)		Min	Max	Μέσος όρος											
		2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010								
		26,3 Μαρτ-11	123,8 Σεπ-03	87,9	91,1	92,5	95,3	65,5	47,4						
2010															
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ				
64,1	48,5	39,7	44,6	44,0	51,1	46,1	48,0	35,5	59,7	56,1	32,2				
2011															
I	Φ	M	A	M	I	A	Σ	O	N	Δ					
29,1	34,6	26,3	29,4	36,4	29,9	28,8	33,7	44,3	40,6						

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων** καταγράφουν πτώση των 10 μονάδων τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 36,0 μονάδες, αισθητά χαμηλότερα έναντι της περσινής αντίστοιχης περιόδου (59,5 μονάδες). Από τα βασικά στοιχεία του δείκτη, οι προβλέψεις για τις προγραμματισμένες εργασίες των επιχειρήσεων υποχωρούν σημαντικά, με το σχετικό ισοζύγιο να χάνει 11 μονάδες και να διαμορφώνεται στις -87, ενώ πτώση 8 μονάδων σημειώνεται και στις ήδη πολύ δυσμενείς προβλέψεις των επιχειρήσεων για την απασχόληση του κλάδου (στις -47 μονάδες ο δείκτης). Πτωτικά κινούνται

σε αυτό το γενικευμένο κλίμα δυσaréσκειας και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών των επιχειρήσεων, με το συντριπτικό 76% αυτών (από 74%) να δηλώνει την απογοήτευσή του και μόλις το 6% (από 10%) να αξιολογεί θετικά την πορεία των εργασιών του. Σχετικά με τις τιμές, υπερδιπλασιάζεται στις -15 μονάδες το αρνητικό ισοζύγιο του προηγούμενου μήνα, ενώ τέλος, εκμηδενίζεται το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν αναφέρει εμπόδια στη λειτουργία (από 8%), με σχεδόν επτά στις δέκα επιχειρήσεις να δηλώνουν ότι η επιχειρηματική τους λειτουργία παρακωλύεται από την χαμηλή χρηματοδότηση και από ένα 15% να αναφέρει αμφότερα τη χαμηλή ζήτηση και τους συγκυριακούς παράγοντες ως κυριότερα εμπόδια στη λειτουργία του.

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Άνοδος στις επιχειρηματικές προσδοκίες, κυρίως λόγω των επιχειρήσεων τροφίμων και ειδών οικιακού εξοπλισμού

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** σημειώνει τον Οκτώβριο μικρή ανάκαμψη και διαμορφώνεται στις 62,8 μονάδες (από 57,1 μονάδες), επίδοση που είναι η καλύτερη του τελευταίου επταμήνου και βρίσκεται ελαφρά υψηλότερα έναντι της αντίστοιχης περσινής (58,2 μονάδες). **Οι τρέχουσες πωλήσεις των επιχειρήσεων τροφοδοτούνται κυρίως από τα αποθέματα, ενώ στους επιμέρους κλάδους του τομέα, οι επιχειρηματικές προσδοκίες βελτιώνονται σημαντικά στα Τρόφιμα– Ποτά- Καπνός.** Συγκεκριμένα, ο συνολικός δείκτης των *εκτιμήσεων των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις*, μετά την πτώση του περασμένου μήνα, κερδίζει τον Οκτώβριο 8 μονάδες, παραμένοντας όμως σε πολύ χαμηλά επίπεδα (στις -48 μονάδες). Επιδεινώνονται ακόμα περισσότερο οι ήδη πολύ αρνητικές *προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές των πωλήσεων*, με το σχετικό δείκτη να επανέρχεται στα χαμηλά επίπεδα του καλοκαιριού, στις -45 μονάδες, ενώ ως προς τις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* το τελευταίο τρίμηνο, ο σχετικός δείκτης μηδενίζεται (από +17 μονάδες), αντανακλώντας το ότι η ρευστοποίηση των αποθεμάτων τροφοδοτεί τις όποιες πωλήσεις της περιόδου. Εξάλλου, οι έντονα δυσμενείς προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές περιορίζονται περαιτέρω (στις -51 από -47 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ μικρή εξασθένιση καταγράφεται και στις προβλέψεις για την απασχόληση του τομέα (στις -20 από -17 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Τέλος, ως προς τις τιμές, ενισχύονται οι πτωτικές τάσεις, καθώς το 28% των επιχειρήσεων (από 23%) προβλέπει μείωση, έναντι μόλις 6% που προβλέπει άνοδο τιμών το επόμενο διάστημα.

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** τον Οκτώβριο ενισχύεται σημαντικά στις 91,1 μονάδες (από 70,4 μονάδες), σε επίδοση ανώτερη από την αντίστοιχη περσινή (79,6 μονάδες). Τόσο οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις, όσο και οι προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις, καταγράφουν κατακόρυφη άνοδο, με τους σχετικούς δείκτες να κινούνται αντίστοιχα στις +13 και -7 μονάδες (από -20 και -27 μονάδες). Αλλά και στα αποθέματα, ο σχετικός δείκτης κινείται στις -18 μονάδες, με τρεις στις δέκα επιχειρήσεις να εκτιμούν τα αποθέματά τους ως χαμηλά για την εποχή, υποδηλώνοντας έτσι έντονη ρευστοποίηση. Παρά τη βελτίωση στις αναμενόμενες πωλήσεις, ο δείκτης προβλέψεων

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Οκτώβριος 2011

των παραγγελιών προς προμηθευτές χάνει 6 μονάδες και διαμορφώνεται στις -25 μονάδες, ενώ στο πεδίο της απασχόλησης, το θετικό ισοζύγιο διατηρείται, παρά τη μικρή μείωση που καταγράφει (στις +12 από +18 μονάδες). Τέλος, σε σχέση με τις τιμές, οι έντονες διακυμάνσεις συνεχίζονται, αφού το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναμένει άνοδο διορθώνεται εκ νέου τον Οκτώβριο στο 16% (από 30%), με το 26% (από 15%) να προσδοκιά αποκλιμάκωση τιμών.

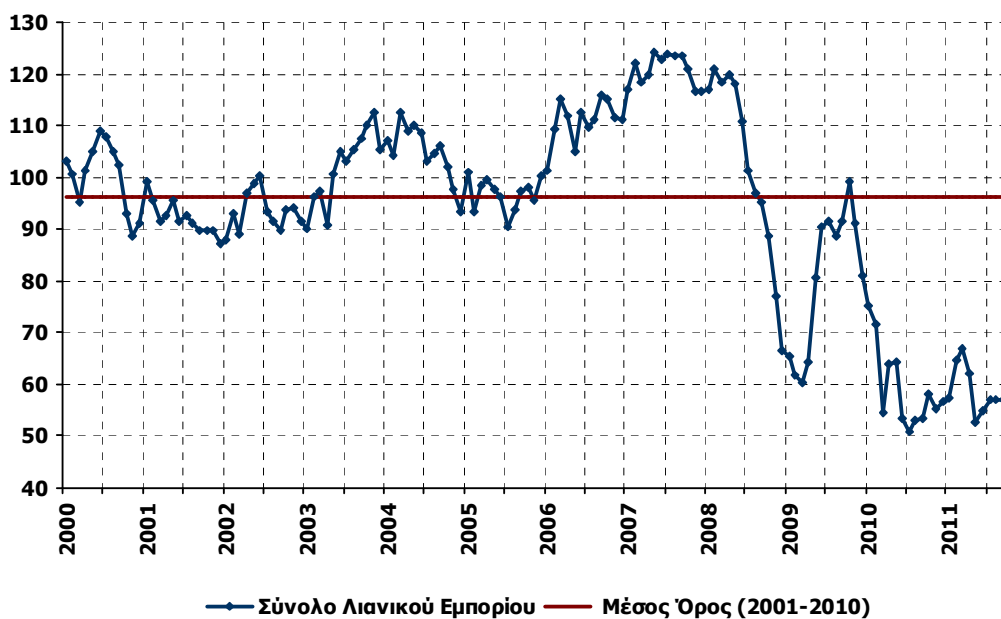
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		Min	Max	Μέσος όρος							
		50,8	124,3	2001-2010	2007	2008	2009	2009	2010		
		Ιουλ-10	Μαι-07	96,3	120,8	102,5	80,7	80,5	59,2		
2010											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
75,3	71,6	54,5	64,0	64,3	53,3	50,8	53,2	53,4	58,2	55,3	56,6
2011											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
57,5	64,8	66,7	62,0	52,9	55,0	56,9	57,2	57,1	62,8		

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο
(1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Μετά από την ήπια ανάκαμψη του Σεπτεμβρίου, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση** τον Οκτώβριο εξασθενούν, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 47,2 μονάδες (από 53 μονάδες), στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο του Ιουλίου. Οι έντονα αρνητικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις καταγράφουν περαιτέρω απώλειες (στις -63 από -55 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ μικρή επιδείνωση σημειώνεται και στις ήδη δυσμενείς προβλέψεις για τις πωλήσεις το επόμενο διάστημα (στις -

67 από -62 μονάδες το ισοζύγιο). Ως προς τα αποθέματα, οι σχετικές εκτιμήσεις υποδηλώνουν διόγκωση (+26 από +23 μονάδες ο δείκτης), ενώ πτωτικές είναι και οι προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο (στις -42 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Οι προβλέψεις για την απασχόληση διολισθαίνουν ελαφρά στις -67 μονάδες (από -64), ενώ στις τιμές, οι προσδοκίες μείωση τιμών διατηρούνται σε υψηλά επίπεδα, με τα 2/3 των επιχειρήσεων να προβλέπουν μείωσή τους το επόμενο διάστημα και το 18% να αναμένει άνοδο.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** σημειώνουν άνοδο, καθώς ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις 50,4 μονάδες (από 42,6 μονάδες), χαμηλότερα από ότι στον αντίστοιχο περσινό νήμα (57,4 μονάδες). Η έντονη απογοήτευση από τις τρέχουσες πωλήσεις ωθεί το σχετικό δείκτη προς τα κάτω, με το συντριπτικό 83% να δηλώνει τη δυσαρέσκειά του. Τα αποθέματα παραμένουν σε πολύ υψηλά για την εποχή επίπεδα, παρά τη μικρή μείωση στο σχετικό δείκτη (+35 από +41 μονάδες), ενώ το αρνητικό ισοζύγιο των προβλέψεων για τις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις κερδίζει έδαφος, παραμένοντας όμως πολύ χαμηλά (στις -22 από -47 μονάδες). Αμβλύνονται οι πολύ αρνητικές προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο, αν και ακόμα ο δείκτης κινείται σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα (-37 από -57 μονάδες). Στο πλαίσιο αυτό, οι αρνητικές προβλέψεις για την απασχόληση εξομαλύνονται ελαφρώς, με μία στις πέντε επιχειρήσεις να αναμένει μείωσή της και τις υπόλοιπες σταθερότητα. Τέλος, ως προς τις τιμές, οι πτωτικές τάσεις παραμένουν.

Ελαφρά άνοδος για δεύτερο κατά σειρά μήνα καταγράφεται στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 69,4 μονάδες (από 65,5 μονάδες), επίδοση υψηλότερη από την πολύ χαμηλή αντίστοιχη περσινή (37,8 μονάδες). Από τους επιμέρους δείκτες, είναι η διόρθωση των πολύ χαμηλών εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις (στις -45 από -63 μονάδες ο σχετικός δείκτης) και η έντονη πτώση στο δείκτη των αποθεμάτων (στις -9 από +16 μονάδες) που οδηγούν το συνολικό δείκτη προς τα πάνω, αφού οι βραχυπρόθεσμες προβλέψεις για τις πωλήσεις του κλάδου επιδεινώνονται και επανέρχονται στα χαμηλά επίπεδα του Ιουλίου (στις -48 μονάδες ο δείκτης). Από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι προβλέψεις για τις παραγγελίες προς προμηθευτές βαίνουν δυσμενέστερες, με το 58% των επιχειρήσεων να αναμένει μείωσή τους, ενώ και πάλι καμία επιχείρηση δεν αναμένει άνοδο και ένα 53% προβλέπει υποχώρηση. Τέλος, σε σχέση με τις τιμές του κλάδου, το σχετικό ισοζύγιο υποδηλώνει περαιτέρω πτώση, όπως άλλωστε συμβαίνει καθόλη τη διάρκεια του έτους.

Μετά την πρόσκαιρη βελτίωση του προηγούμενου μήνα, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** τον Οκτώβριο εξασθενούν, με το σχετικό δείκτη να καταγράφει πτώση 9 μονάδων και να διαμορφώνεται στις 46,5 μονάδες, επίδοση σημαντικά χαμηλότερη από την αντίστοιχη περσινή (81,5 μονάδες). Η διόρθωση του Σεπτεμβρίου στο ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνουν μειωμένες πωλήσεις το τελευταίο τρίμηνο, δίνει τη θέση της σε νέα κατακόρυφη μείωση του σχετικού δείκτη, με το συντριπτικό 94% των επιχειρήσεων (από 57%) να αναφέρει εκ νέου μειούμενες πωλήσεις. Μεγάλη είναι η πτώση του δείκτη και στις προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου, με το 73% των ερωτηθέντων (από 59%)

να δηλώνει την απαισιοδοξία του. Ο δείκτης των εκτιμήσεων για τα αποθέματα είναι ελλειμματικός, στις -24 (από -3) μονάδες, ενώ το 73% των επιχειρήσεων (από 78%) προβλέπει πτώση και στις παραγγελίες προς προμηθευτές. Σε σχέση με την απασχόληση, παραμένουν σταθερά περισσότεροι όσοι προβλέπουν μείωσή της (στις -12 από -20 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ τέλος, στο πεδίο των τιμών, το σχετικό ισοζύγιο επανέρχεται στα αρνητικά επίπεδα των προηγούμενων μηνών, στις -19 μονάδες (από +24).

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Υποχώρηση των επιχειρηματικών προσδοκιών

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** υποχωρεί τον Οκτώβριο μετά από τρίμηνο ήπιας ανάκαμψης και διαμορφώνεται στις 62,1 μονάδες (από 66,8 μονάδες), σε επίπεδο κατώτερο σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό (67,4 μονάδες). **Από τους επιμέρους κλάδους που εξετάζονται, με εξαίρεση τις Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες και την Πληροφορική, όπου οι σχετικές προσδοκίες κινούνται ελαφρώς ανοδικά, στους υπόλοιπους εξ' αυτών καταγράφεται πτώση των επιχειρηματικών προσδοκιών.** Από τους βασικούς δείκτες δραστηριότητας, μετά από τέσσερις μήνες ανόδου, οι *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* καταγράφουν μεγάλη πτώση, έκτασης 15 μονάδων τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -25 μονάδες. Παρά τη δυσαρέσκεια στην τρέχουσα λειτουργία των επιχειρήσεων, ο δείκτης των *εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση* δεν μεταβάλλεται από τις -17 μονάδες, με τρεις στις δέκα επιχειρήσεις να αναφέρουν εκ νέου μειωμένη ζήτηση το τελευταίο τρίμηνο. Οι *βραχυπρόθεσμες προοπτικές της ζήτησης* όμως επηρεάζονται από το τρέχον αρνητικό κλίμα, με την πορεία του σχετικού δείκτη να είναι πτωτική (στις -26 από -23 μονάδες) και δύο στις πέντε επιχειρήσεις να αναμένουν υποχώρηση το επόμενο τρίμηνο.

Στις προβλέψεις για την απασχόληση του τομέα, το σχετικό ισοζύγιο υποχωρεί εκ νέου, ήπια όμως, και διαμορφώνεται σε δεύτερη κατά σειρά ιστορικά δυσμενέστερη επίδοση, στις -35 μονάδες (από -33), με μόλις το 3% των επιχειρήσεων να αναμένει ενίσχυση της απασχόλησης το επόμενο διάστημα και το 38% να προβλέπει περιορισμό των θέσεων εργασίας. Ως προς τις τιμές, οι προσδοκίες αποκλιμάκωσης διατηρούνται και ελαφρώς ενισχύονται (στις -18 από -13 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει ακώλυτη επιχειρηματική λειτουργία περιορίζεται στο 22% (από 28%). Από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 34% δηλώνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, το 24% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 18% υπογραμμίζει τους παράγοντες που συνδέονται και πάλι με τη γενική οικονομική κατάσταση και την ύφεση, την ανεπάρκεια του κράτους και τη γραφειοκρατία, τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση του επενδυτικού νόμου, την καθυστέρηση εισπράξεων του δημοσίου, την υψηλή φορολογία, το υψηλό κόστος λειτουργίας, το υποβαθμισμένο κέντρο της πρωτεύουσας και την άνοδο της εγκληματικότητας, τις απεργιακές κινητοποιήσεις, τις διαδηλώσεις και τα συνακόλουθα επεισόδια, τη μειωμένη αγοραστική δύναμη των καταναλωτών κ.α.

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών επισημαίνονται τα εξής:

Η πτωτική πορεία των επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια** συνεχίζεται και τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται κατά 10 μονάδες χαμηλότερα, εξαιτίας και του νέου ΦΠΑ στην εστίαση, στις 78,1 μονάδες, σε χαμηλότερη επίδοση έναντι της αντίστοιχης περσινής (84,6 μονάδες). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας του κλάδου, σημειώνεται κατακόρυφη μείωση στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, με το σχετικό δείκτη να επανέρχεται σε αρνητικά επίπεδα, στις -6 μονάδες (από +25), μετά από ένα τρίμηνο θετικών επιδόσεων. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση καταγράφουν επίσης αρνητική μεταβολή, πολύ ηπιότερη όμως (στις -9 από -3 μονάδες το ισοζύγιο), ενώ ως προς την αναμενόμενη ζήτηση του επόμενου τριμήνου, το σχετικό ισοζύγιο κερδίζει 3 μονάδες, παραμένοντας όμως πολύ χαμηλά (στις -27 μονάδες). Από τα υπόλοιπα στοιχεία, η πτώση στις προβλέψεις της απασχόλησης συνεχίζεται και αυτόν το μήνα, με το 38% των επιχειρήσεων (από 34%) να προβλέπει απώλεια θέσεων εργασίας στον κλάδο. Ως προς τις τιμές, το αποπληθωριστικό ισοζύγιο του προηγούμενου μήνα διπλασιάζεται στις -17 μονάδες, ενώ τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία συρρικνώνεται στο 6% (από 34%), με επτά στις δέκα επιχειρήσεις να αξιολογούν ως κύριο κώλυμα την ανεπάρκεια ζήτησης, το 9% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 12% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες.

Καθοδικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες τον Οκτώβριο και στα **Τουριστικά Πρακτορεία**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 62,1 μονάδες (από 67,7 μονάδες), επίδοση ελαφρώς ανώτερη της αντίστοιχης περσινής (58,2 μονάδες). Η υποχώρηση είναι καθολική, αλλά ήπια, στους επιμέρους δείκτες που συνδιαμορφώνουν το συνολικό. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, μετά την έντονη διολίσθηση του περασμένου μήνα, χάνουν τον Οκτώβριο άλλες 6 μονάδες (στις -26 από -20 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ ανάλογη είναι και η πτώση στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, με το σχετικό δείκτη ωστόσο να βρίσκεται σημαντικά χαμηλότερα (στις -47 μονάδες). Στη δυσμενέστερη επίδοση από τις αρχές του έτους ωθούνται οι προβλέψεις της ζήτησης το επόμενο διάστημα (στις -37 από -33 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, η μεγάλη πτώση των προβλέψεων στην απασχόληση του κλάδου διορθώνεται εν μέρει, με το σχετικό δείκτη να περιορίζει τις απώλειες στις -26 μονάδες (από -40). Στις τιμές, καταγράφονται οι εντονότερες αποπληθωριστικές προσδοκίες του έτους, αφού σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις αναμένουν πτώση τους βραχυπρόθεσμα. Τέλος, το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν ότι δεν παρεμποδίζεται η δραστηριότητά τους παραμένει στο 21%, με το ένα τρίτο των επιχειρήσεων να δηλώνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως το σημαντικότερο πρόσκομμα στη λειτουργία του, το 27% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 13% την τρέχουσα δυσμενή συγκυρία.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** ανακάμπτει και τον Οκτώβριο και διαμορφώνεται στις 48,8 μονάδες (από 44,1 μονάδες), αισθητά χαμηλότερα ωστόσο από την ίδια περίοδο πέρυσι (61,2 μονάδες). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας του δείκτη, τόσο οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, όσο και οι αντίστοιχες για την τρέχουσα ζήτηση παραμένουν στα ίδια, πολύ χαμηλά επίπεδα (στις -55 και -32 μονάδες αντίστοιχα οι δύο δείκτες). Έτσι, το στοιχείο που ωθεί το δείκτη προς τα πάνω είναι η βελτίωση του αρνητικού ισοζυγίου στις προβλέψεις για τη

**Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Οκτώβριος 2011**

βραχυπρόθεσμη ζήτηση, το οποίο κερδίζει σχεδόν 20 μονάδες και διαμορφώνεται στις -23 μονάδες. Από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου διατηρούν επίσης αμετάβλητο τον σχετικό δείκτη, στις -33 μονάδες. Στο πεδίο των τιμών, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες εντείνονται, σύμφωνα με το 1/4 των επιχειρήσεων (από 15%), χωρίς καμία επιχείρηση να αναμένει άνοδό τους, ενώ τέλος, περιορίζεται στο 17% (από 24%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, με το 22% να αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 39% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 20% τους παράγοντες που συνδέονται με τη δυσμενή οικονομική συγκυρία ως τα σημαντικότερα εμπόδια λειτουργίας.

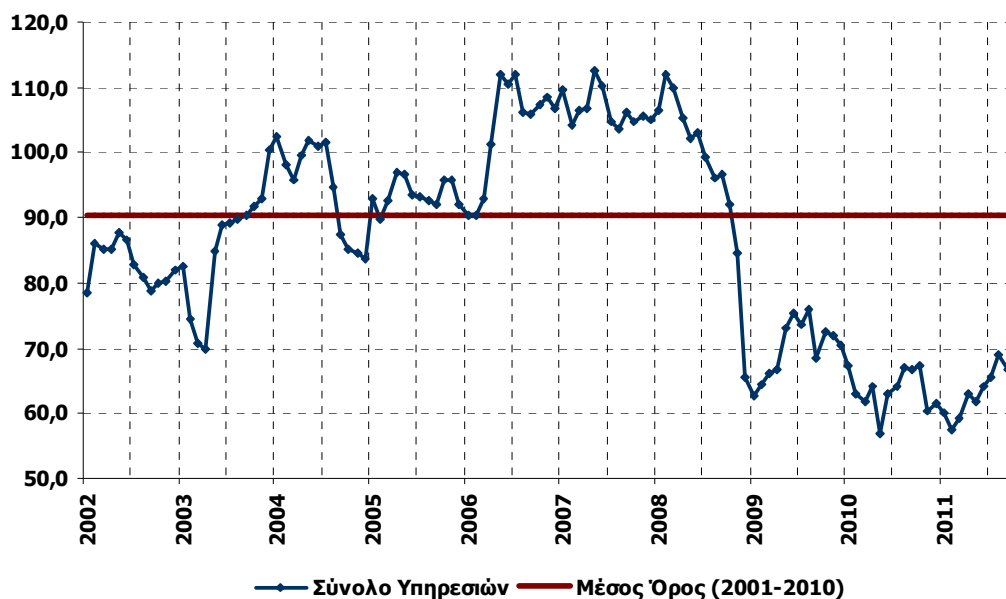
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Υπηρεσίες (1998-2006=100)		Μέσοι όροι									
		Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010		
		56,8 <i>Μάι-10</i>	122,5 <i>3^ο τριμ 01</i>	90,4	103,7	106,6	97,8	70,1	63,6		
2010											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
67,2	63,1	61,7	64,1	56,8	63,1	64,1	67,0	66,7	67,4	60,3	61,5
2011											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
60,1	57,5	59,2	62,9	61,9	64,0	65,4	69,1	66,8	62,1		

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

**Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες
(1998-2006=100)**

Πηγή: IOBE

Αισθητή πτώση σημειώνουν τον Οκτώβριο οι επιχειρηματικές προσδοκίες στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες): ο σχετικός δείκτης χάνει σχεδόν 20 μονάδες και διαμορφώνεται στις 40,9 μονάδες, σημαντικά χαμηλότερα σε

σχέση με τα αντίστοιχα περσινά επίπεδα (79,1 μονάδες). Η τάση σε όλα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας είναι έντονα πτωτική, με τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και τη ζήτηση να καταγράφουν σημαντικές απώλειες (στις -31 από -18 και στις -46 από -24 μονάδες οι σχετικοί δείκτες) και τις μισές πλέον επιχειρήσεις να δηλώνουν μειωμένη ζήτηση των εργασιών τους. Το στοιχείο όμως που δέχεται το μεγαλύτερο πλήγμα είναι η προβλεπόμενη ζήτηση του επόμενου τριμήνου, με το σχετικό ισοζύγιο να καταβαρθώνεται στις -61 μονάδες (από -15), στη χαμηλότερη ιστορικά επίδοσή του. Μικρή πτώση καταγράφεται και στις προβλέψεις της απασχόλησης του κλάδου, με το 14% να αναμένει μείωση και μόλις το 4% άνοδο, ενώ στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο λαμβάνει αρνητικό πρόσημο (-3 μονάδες από +11), με εννιά στις δέκα επιχειρήσεις πάντως να αναμένουν σταθερότητα. Τέλος, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία περιορίζεται ελαφρά στο 30% (από 36%), με το 45% να αναφέρει τη χαμηλή ζήτηση ως βασικότερο εμπόδιο, το 9% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και ένα 15% την ύφεση και τους λοιπούς τρέχοντες οικονομικούς παράγοντες.

Μικρή άνοδο καταγράφουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Υπηρεσίες Πληροφορικής και Ανάπτυξης Λογισμικού**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 51,1 μονάδες (από 47,6 μονάδες), στα ίδια σχεδόν επίπεδα με την αντίστοιχη περσινή επίδοση (53,3 μονάδες). Οι έντονα αρνητικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους παραμένουν πολύ χαμηλά (στις -45 από -47 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ η αισθητή μείωση στην εκτιμώμενη ζήτηση (στις -36 μονάδες από -21 ο σχετικός δείκτης), αντισταθμίζεται από τη μεγαλύτερη ανάκαμψη των προβλέψεων για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου (στις -11 μονάδες από -38 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Στο πεδίο της απασχόλησης του κλάδου, οι σχετικές προβλέψεις για τις θέσεις εργασίας δεν μεταβάλλονται, με το σχετικό ισοζύγιο να παραμένει αρνητικό, στις -28 μονάδες, ενώ το ελλειμματικό ισοζύγιο των τιμών διευρύνεται ελαφρά στις -32 (από -29) μονάδες. Τέλος, ένα μειωμένο, σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, 15% των επιχειρήσεων (από 21%) δηλώνει ακώλυτη επιχειρηματική λειτουργία, με τρεις στις δέκα επιχειρήσεις να αναφέρουν την ανεπάρκεια ζήτησης ως το σημαντικότερο λειτουργικό εμπόδιο, το 37% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 14% τους υπόλοιπους συγκυριακούς παράγοντες.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: Οκτώβριος 2011

Ισχυρή πτώση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης σε νέο ιστορικά χαμηλό επίπεδο

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης, σημειώνει ισχυρή πτώση 10 μονάδων τον Οκτώβριο και διαμορφώνεται στις -83,8 μονάδες, σε νέο ιστορικά χαμηλό επίπεδο. **Η διαρκής ανασφάλεια των νοικοκυριών για την εξέλιξη της οικονομίας, η παρατεταμένη συζήτηση για την εκταμίευση της έκτης δόσης του δανείου, οι μειώσεις των μισθών και οι επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις που συρρικνώνουν το πραγματικό εισόδημα, η εντεινόμενη ανεργία και η επικείμενη εθελοντική ή μη χρεοκοπία της ελληνικής οικονομίας, σε συνδυασμό με τα διαρθρωτικά μέτρα που έχουν εξαγγελθεί αλλά ποτέ δεν εφαρμόζονται, συντελούν στην εξάντληση του όποιου αποθέματος αισιοδοξίας των πολιτών και στην επιδείνωση του ήδη τεταμένου κλίματος, οικονομικού και κοινωνικού.** Η απαισιοδοξία των Ελλήνων καταναλωτών μακράν απέχει πλέον από τους αμέσως πιο απαισιόδοξους Πορτογάλους, Ούγγρους και Ρουμάνους. Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, η καταναλωτική εμπιστοσύνη κινείται καθοδικά, ενώ στις ίδιες, τρεις μόνο χώρες (Δανία, Φινλανδία, Σουηδία) καταγράφονται και πάλι θετικοί δείκτες. Αναλυτικότερα για την Ελλάδα:

■ Ρεκόρ αρνητικών προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών

Οι αρνητικές προβλέψεις των Ελλήνων καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες καταγράφουν νέο ιστορικά χαμηλό ρεκόρ τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -79,1 μονάδες (από -66,3). Το ποσοστό των Ελλήνων καταναλωτών που κρίνει ότι το επόμενο διάστημα η οικονομική του κατάσταση θα βελτιωθεί ελαφρά ή αισθητά είναι πλέον μηδενικό (από 5%), με τέσσερις στους πέντε καταναλωτές να αναμένουν αντίθετα ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση. Οι σχετικοί δείκτες της ΕΕ και της Ευρωζώνης διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -9,2 και -8,9 μονάδες.

■ Σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα και οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας

Οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο διαμορφώνονται και αυτές σε νέο, δεύτερο διαδοχικό ιστορικά χαμηλό επίπεδο τον Οκτώβριο, στις -88,7 μονάδες (από -77,5). Το ποσοστό των καταναλωτών που προβλέπουν ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση διευρύνεται στο 86% (από 83%), ενώ όσοι αναμένουν το αντίθετο περιορίζονται στο 2% (από 7%). Οι σχετικοί αρνητικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διευρύνονται ελαφρά, στις -28,8 και -28,6 μονάδες αντίστοιχα.

■ Πτώση και στην πρόθεση για αποταμίευση, σε νέο ιστορικό χαμηλό

Ιστορικά χαμηλή τον Οκτώβριο είναι και η πρόθεση για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες, με το σχετικό δείκτη να περιορίζεται κατά 9 μονάδες, στις -74,6 μονάδες. Το 77% (από 69%) των ελληνικών νοικοκυριών δεν θεωρεί καθόλου πιθανή την αποταμίευση το επόμενο 12μηνο, ενώ μειώνεται στο 11% (από 16%), το ποσοστό εκείνων που την κρίνει ως αρκετά ή πολύ

πιθανή. Οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη βελτιώνονται οριακά και διαμορφώνονται στις -7,3 και -9,4 μονάδες.

■ Καθολική ανασφάλεια για την εξέλιξη της ανεργίας

Ο δείκτης πρόβλεψης των καταναλωτών για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες, μετά από ένα δίμηνο ήπιας βελτίωσης λόγω της εποχικής απασχόλησης στον τουρισμό, υποχωρεί τον Οκτώβριο στη δυσμενέστερη ιστορικά επίδοσή του, στις 92,7 μονάδες (από 85,0 μονάδες). Εννιά στα δέκα νοικοκυριά (από οκτώ στα δέκα) αναμένουν αισθητή άνοδο της ανεργίας εντός 12μήνου, ενώ το 6% προβλέπει ελαφρά αύξηση (από 11%). Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αυξάνονται στις +35,7 και +32,5 μονάδες.

Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

	Μέσοι όροι											
	Min	Max	2001-2010	2006	2007	2008	2009	2010				
ΕΕ-27	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-12	-7,5	-4	-17	-23	-13				
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-13	-9,0	-4,9	-18,1	-24,7	-14				
Ελλάδα	-76,8 Ιούλ-11	-16,9 Απρ-04	-37	-33,3	-28,5	-46,0	-45,7	-64				
2010												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	-13,0	-13,4	-13,8	-12,2	-14,9	-14,9	-13,8	-11,2	-11,6	-11,5	-11,0	-12,1
Ευρωζώνη	-15,8	-17,4	-17,3	-15,0	-17,7	-17,3	-14,0	-11,4	-11,0	-10,9	-9,4	-11,0
Ελλάδα	-47,2	-50,5	-57,5	-60,6	-66,9	-66,8	-66,5	-61,3	-66,8	-72,4	-69,0	-75,4
2011												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	-12,6	-12,4	-12,8	-13,9	-10,7	-10,9	-12,4	-16,8	-19,1	-20,2		
Ευρωζώνη	-11,2	-10,0	-10,6	-11,6	-9,9	-9,7	-11,2	-16,5	-19,1	-19,9		
Ελλάδα	-72,1	-67,3	-66,2	-70,0	-68,5	-75,0	-76,8	-71,2	-73,6	-83,8		

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις τους για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές των θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του συγκεκριμένου μεγέθους είναι υψηλότερο του ποσοστού εκείνων που προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

■ Περαιτέρω υποχώρηση της ήδη χαμηλής πρόθεσης για μείζονες αγορές

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών, κλπ.) κινείται πτωτικά τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -70,7 μονάδες (από -66,1). Το ποσοστό των Ελλήνων καταναλωτών που προβλέπει ότι θα πραγματοποιήσει λίγο ή πολύ περισσότερες δαπάνες περιορίζεται στο 8% (από 10%), ενώ το 71% (από 62%) δηλώνει ότι θα προβεί σε πολύ λιγότερες δαπάνες. Οι σχετικοί ευρωπαϊκοί δείκτες κινούνται οριακά προς τα κάτω, στις -26,7 και -25,8 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη.

■ Μικρή ενίσχυση των πληθωριστικών προσδοκιών

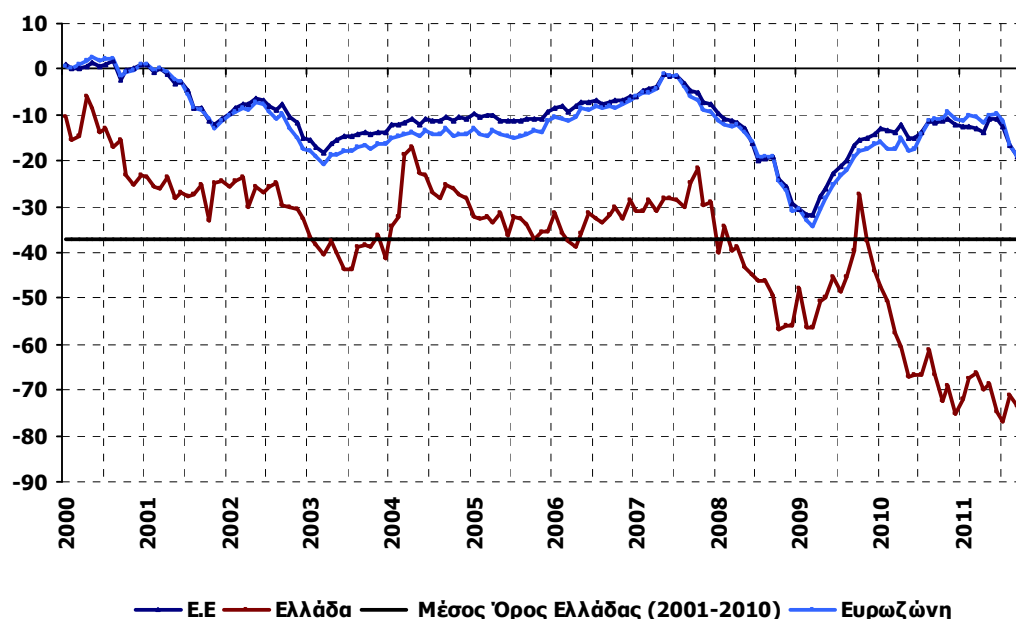
Τον Οκτώβριο, καταγράφεται μικρή αποκλιμάκωση στις πληθωριστικές προβλέψεις των τιμών τους προσεχείς 12 μήνες, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 28,6 μονάδες (από

36,0) και το 54% των καταναλωτών (από 61%) να αναμένει άνοδο τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό. Οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί μέσοι όροι διαμορφώνονται στις +25 μονάδες στην ΕΕ και στις +24 μονάδες στην Ευρωζώνη.

■ Άνοδος του ποσοστού των νοικοκυριών που δηλώνει ότι «έχει χρεωθεί»

Σχετικά με την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τον Οκτώβριο, το ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών που κρίνει ότι έχει αυξήσει λίγο ή πολύ την αποταμίευσή του περιορίζεται στο 11% (από 17%), ενώ το ποσοστό που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» χάνει 9 ποσοστιαίες μονάδες και διαμορφώνεται στο 51%. Τα νοικοκυριά που δηλώνουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους φθάνουν στο 16% (από 11%), ενώ το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι έχουν χρεωθεί αυξάνεται κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, στο 21%.

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

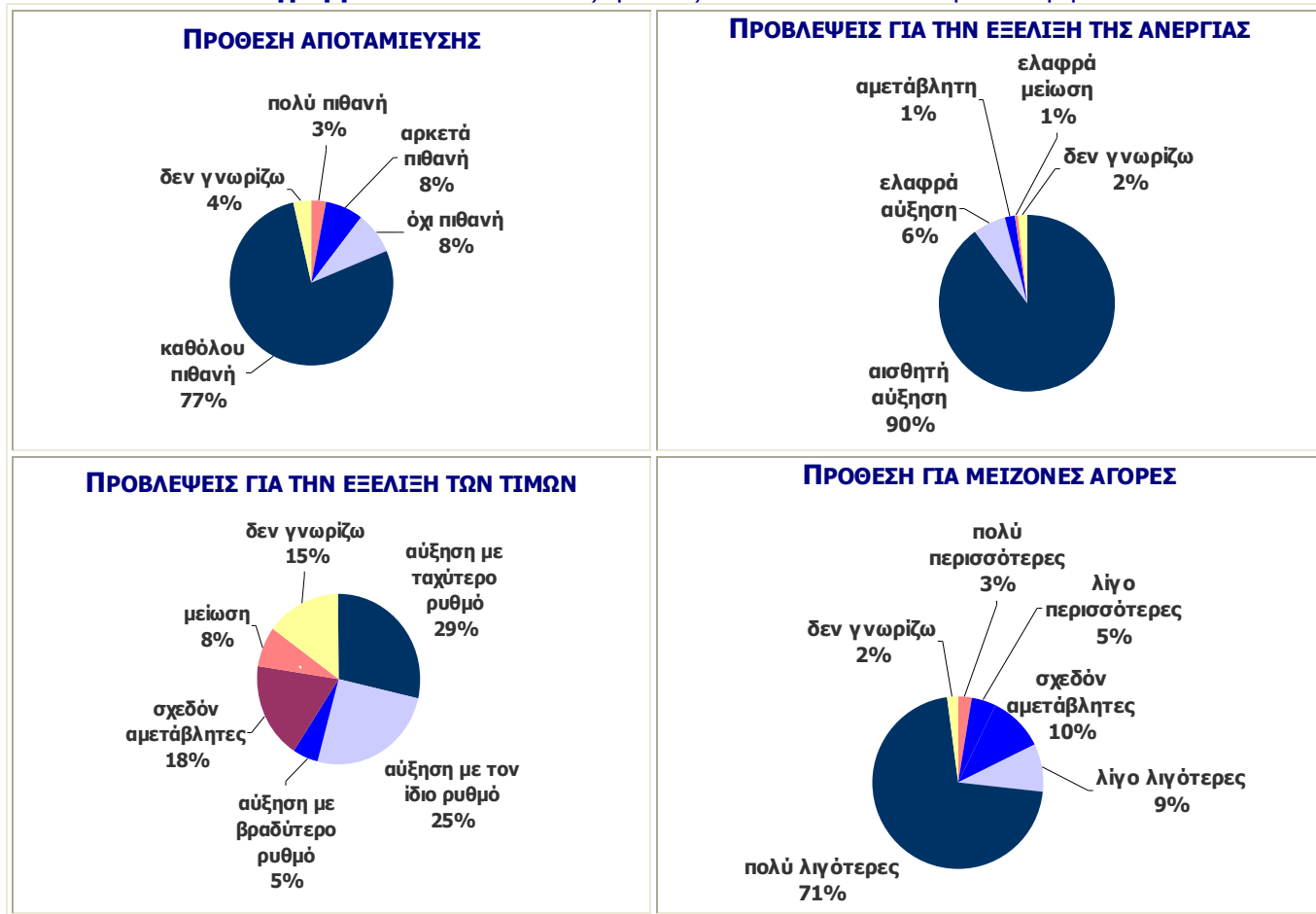

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Τον Οκτώβριο, στην έρευνα καταναλωτών εξετάζονται **τρία επιπρόσθετα** ζητήματα σε τριμηνιαία βάση, τα οποία εξειδικεύουν ακόμα περισσότερο την πρόθεση για μείζονες αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως πρόδρομοι δείκτες για την ιδιωτική κατανάλωση. Αναλυτικότερα:

- Τον Οκτώβριο, η πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου εντός των επόμενων 12 μηνών υποχωρεί, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, στις -90,2 μονάδες (από 87,8 μονάδες). Ο σχετικός δείκτης στην ΕΕ παραμένει αμετάβλητος (στις -74,5 μονάδες), ενώ βελτιώνεται στην Ευρωζώνη (στις -77,1 μονάδες). Το ποσοστό των Ελλήνων καταναλωτών που δηλώνει ότι είναι αρκετά ή πολύ πιθανό να προβεί σε αγορά αυτοκινήτου το επόμενο 12μηνο περιορίζεται στο εξαιρετικά χαμηλό 2% (από 4%).

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

Πηγή: IOBE

- Σε νέα ιστορικά χαμηλά επίπεδα διαμορφώνεται και η πρόθεση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών τον Οκτώβριο, με το σχετικό δείκτη να φθάνει στις -95,5 μονάδες, μεταβαλλόμενος οριακά σε σχέση με τη μέτρηση Ιουλίου. Η επίδοση αυτή είναι κατώτερη από τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές τιμές, οι οποίες παραμένουν στα ίδια σχεδόν επίπεδα, στις -89,3 και -89,9 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Από τα ελληνικά νοικοκυριά, λιγότερο από το 1% εξ αυτών δηλώνει ότι θα προβεί ή ενδέχεται να προβεί σε αγορά/ κατασκευή κατοικίας τον επόμενο χρόνο.
- Χαμηλό ρεκόρ σημειώνεται και στην πρόθεση πραγματοποίησης σημαντικών δαπανών για βελτίωση / ανανέωση της κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -86,9 μονάδες (από -82,9), όταν οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί δείκτες παραμένουν σχεδόν στα ίδια επίπεδα, στις -57,1 και -59,7 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Το ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών που δηλώνουν αρκετά ή πολύ πιθανό να πραγματοποιήσουν σημαντικές σχετικές δαπάνες το επόμενο διάστημα περιορίζεται στο 4% (από 6%).